

Udělení státního občanství České republiky

Státní občané cizího státu s trvalým pobytem na území České republiky mají možnost nabýt státní občanství České republiky udělením.

Kdo a za jakých podmínek

Žádat o udělení českého státního občanství mohou státní občané cizího státu nebo osoby bez státního občanství s trvalým pobytem na území České republiky.

Státní občanství České republiky může (nikoli musí) Ministerstvo vnitra na žádost udělit pouze osobě (cizinci nebo osobě bez státního občanství), která splňuje současně následující předpoklady:

I. Žadatel je integrován do společnosti České republiky, zejména z hlediska

- rodinného
- pracovního
- sociálního

A ZÁROVEŇ

II. Žadatel neohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty

A ZÁROVEŇ

III. Žadatel splňuje tyto podmínky:

1) ŽADATEL MÁ NA ÚZEMÍ ČR POVOLEN TRVALÝ POBYT

- není občan státu EU¹ → trvalý pobyt nepřetržitě po dobu alespoň 5 let (započítává se zde i doba jakéhokoliv oprávněného pobytu na území ČR před dosažením 18 let věku)
- je občan státu EU → trvalý pobyt nepřetržitě po dobu alespoň 3 let (započítává se zde i doba jakéhokoliv oprávněného pobytu na území ČR před dosažením 18 let věku)

- nebo má povolen trvalý pobyt po dobu, která společně s bezprostředně předcházejícím oprávněným pobytem na území České republiky dosahuje alespoň 10 let

Možné důvody pro prominutí podmínky 1: Žadatel má na území České republiky povolen trvalý pobyt a

- narodil se na území České republiky,
nebo
- byl státním občanem České republiky nebo České socialistické republiky, popřípadě do roku 1968 státním občanem Československé republiky nebo Československé socialistické republiky,
nebo
- alespoň jeden z jeho rodičů je státním občanem České republiky,
nebo
- byl po dosažení věku 18 let osvojen státním občanem České republiky,
nebo
- jeho manžel nebo registrovaný partner, se kterým žije ve společné domácnosti, je státním občanem České republiky,
nebo
- má povolen trvalý pobyt na území České republiky z důvodů humanitárních, jiných důvodů hodných zvláštního zřetele, nebo pokud je jeho pobyt na území v zájmu České republiky,
nebo
- je ke dni podání žádosti mladší 18 let
nebo
- je osobou bez státního občanství nebo mu byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana formou azylu, pokud platnost rozhodnutí o udělení této formy mezinárodní ochrany trvá.

2) ŽADATEL SE NA ÚZEMÍ ČR SKUTEČNĚ ZDRŽUJE

- Žadatel musí prokázat, že se skutečně zdržuje na území České republiky alespoň v rozsahu jedné poloviny doby pobytu

- Do doby se započítávají:

- období nepřítomnosti, která nepřesáhla 2 po sobě jdoucí měsíce
- období nepřítomnosti, která nepřesáhla 6 po sobě jdoucích měsíců ze závažného důvodu, zejména:

- těhotenství a narození dítěte
- vážné onemocnění
- studium
- odborné školení
- pracovní cesta

Možné důvody pro prominutí podmínky 2: Žadatel má na území České republiky trvalý pobyt a zároveň

- jeho manžel nebo partner, s kterým žije ve společné domácnosti, je státním občanem České republiky *nebo*
- je ke dni podání žádosti mladší 18 let

3) TRESTNÍ BEZÚHONNOST

- Prokazuje žadatel, který je starší 15-ti let

- Žadatel se zdržuje v České republice dobu delší než 10 let → že nebyl pravomocně odsouzen :

- v ČR

- pro nedbalostní trestní čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody *nebo*
- pro úmyslný trestný čin

- Žadatel se zdržuje v České republice dobu kratší než 10 let → že nebyl pravomocně odsouzen :

- v ČR

- pro nedbalostní trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody *nebo*
- pro úmyslný trestný čin

- ve státech, jehož je státním občanem, pokud nejde o žadatele, kterému byla v České republice udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany

- pro nedbalostní trestní čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody *nebo*
- pro úmyslný trestný čin

- ve státech, ve kterých v posledních 10 letech přede dnem podání žádosti pobýval nepřetržitě více než 6 měsíců po dosažení věku 15 let

- pro nedbalostní trestní čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody *nebo*
- pro úmyslný trestný čin

Podmínku 3 nelze prominout!

4) ZNALOST ČESKÉHO JAZYKA

- Žadatel musí prokázat znalost českého jazyka

- Znalost českého jazyka žadatel prokazovat nemusí, pokud:

- studoval alespoň 3 roky základní, střední nebo vysokou školu, na které byl vyučovacím jazykem jazyk český *nebo*

- je ke dni podání žádosti mladší 15 nebo starší 65 let *nebo*

- má tělesné nebo mentální postižení, které mu znemožňuje osvojit si znalost českého jazyka.

- Zkouška z českého jazyka se provádí u Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy.

- Za rovnocenné zkoušky se považují:

- maturitní zkouška z českého jazyka,
- státní jazyková zkouška z českého jazyka vykonaná na jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky,
- státní závěrečná zkouška, státní rigorózní zkouška či státní doktorská zkouška vykonaná na vysoké škole v rámci studijního programu uskutečňovaného v českém jazyce,

- o zkouška z českého jazyka jako cizího jazyka pro úroveň B1 nebo vyšší, certifikovaná Asociací jazykových zkušebních institucí v Evropě (ALTE) a uskutečňovaná plnoprávným členem této asociace.

Možné důvody pro prominutí podmínky 4: z důvodů hodných zvláštního zřetele

5) ZNALOST ČESKÝCH REALIÍ

- Žadatel musí prokázat znalost ústavního systému České republiky a základní orientaci v kulturně-spoločenských, zeměpisných a historických realitách České republiky

- Znalost českých realit žadatel prokazovat nemusí, pokud:

- o studoval alespoň 3 roky základní, střední nebo vysokou školu, na které byl vyučovacím jazykem jazyk český
nebo
 - o je ke dni podání žádosti mladší 15 nebo starší 65 let
nebo
 - o má tělesné nebo mentální postižení, které mu znemožňuje osvojit si znalost českého jazyka.
- Zkouška z českých realit se provádí u Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy.

Možné důvody pro prominutí podmínky 5: z důvodů hodných zvláštního zřetele

6) POVINNOSTI VYPLÝVAJÍCÍ Z PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

- Žadatel v posledních 3 letech neporušil závažným způsobem povinnosti vyplývající z právních předpisů, které upravují

- o vstup a pobyt cizinců na území České republiky
- o veřejné zdravotní pojištění
- o sociální zabezpečení
- o důchodové pojištění
- o zaměstnanost
- o daně
- o cla
- o odvody a poplatky
- o vyživovací povinnost vůči dítěti, které má trvalý pobyt na území České republiky
- o veřejnoprávní povinnosti k obci, ve které je žadatel přihlášen k pobytu, jde-li o povinnosti uložené obcí v samostatné působnosti

Možné důvody pro prominutí podmínky 6: Žadatel odstranil způsobený škodlivý následek nebo učinil účinná opatření k jeho odstranění.

7) PROKÁZÁNÍ VÝŠE A ZDROJE PŘÍJMŮ

- Podmínku musí splnit žadatel starší 18-ti let

- Žadatel prokazuje za období posledních 3 let předcházejících dni podání žádosti:

- o výši a zdroje svých příjmů
- o že z těchto příjmů odvádí daň (pokud tuto povinnost neplní jiná osoba)
- o splnění oznamovací povinnosti při přeshraničním převozu
- o bezhotovostní převod finančních prostředků z ciziny

Podmínku 7 nelze prominout!

8) NEZATĚŽOVÁNÍ SYSTÉMU STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY NEBO SYSTÉMU POMOCI V HMTNÉ NOUZI

- Žadatel prokazuje, že v posledních 3 letech předcházejících dni žádosti nezatěžoval systém státní sociální podpory nebo systém pomoci v hmotné nouzi výrazně a bez vážných důvodů

- Výrazným zatěžováním systému státní sociální podpory nebo systému pomoci v hmotné nouzi se rozumí, že žadatel je převážně závislý na dávkách poskytovaných ze systému státní sociální podpory nebo systému pomoci v hmotné nouzi, pokud se nejedná o osobu, která je vyloučena z výkonu výdělečné činnosti:

- o z důvodu svého zdravotního stavu
nebo
- o protože se připravuje na budoucí povolání
nebo
- o čerpá mateřskou či rodičovskou dovolenou
nebo
- o soustavně pečuje o jinou osobu, která je na takovou péči odkázána

Možné důvody pro prominutí podmínky 8: z důvodů hodných zvláštního zřetele (např. žadatel nemá žádnou státní příslušnost nebo mu byla udělena mezinárodní ochrana na území České republiky formou azylu nebo doplňkové ochrany).

Z jiných než zákonem stanovených důvodů uvedených výše splnění podmínek pro udělení českého státního občanství prominout nelze. K učinění výjimky není oprávněn ani ministr vnitra či jiný ústavní činitel.

Jak a kam se obrátit

Je třeba osobně podat žádost o udělení státního občanství České republiky.

Žádost o udělení státního občanství České republiky se podává u krajského úřadu (v Praze u úřadu městské části Praha 1 až 22), příslušného podle místa trvalého pobytu žadatele.

Úřad příslušný k podání žádosti vyplní se žadatelem dotazník a žádost o udělení státního občanství se svým stanoviskem, stanoviskem obecního úřadu z místa bydliště žadatele a dalšími doklady zašle Ministerstvu vnitra, které o žádosti rozhodne.

Ministerstvo vnitra si může žadatele předvolat k ústnímu jednání.

Co musíte předložit

Z žádosti o udělení českého státního občanství musí být patrné, kdo ji podává, které věci se týká, co sleduje a kterému orgánu je určena. Dále by měla být podepsána a datována a také je vhodné ji i stručně odůvodnit. Z žádosti dále musí být patrné, zda a z jakých důvodů žadatel žádá o prominutí splnění podmínek pro udělení státního občanství České republiky.

K žádosti je třeba připojit následující doklady:

- rodný list,
- oddací list nebo doklad o vzniku registrovaného partnerství, pokud žadatel uzavřel manželství nebo vstoupil do partnerství,
- doklad o rozvodu manželství nebo rozhodnutí o zrušení partnerství, pokud bylo manželství rozvedeno nebo partnerství zrušeno,
- úmrtní list zemřelého manžela nebo partnera,
- výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudem nebo správním orgánem cizího státu nebo jiný doklad prokazující bezúhonnost žadatele, nebo čestné prohlášení o bezúhonnosti, jde-li o cizí stát, kde žadatel v posledních 10 letech pobýval po kratší dobu nebo cizí stát výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad nevydává či jej odmítá žadateli vydat, tyto doklady nesmí být starší než 6 měsíců,
- životopis, zpracovaný volnou formou v českém jazyce, ve kterém uvede zejména údaje o pobytu na území České republiky, včetně délky zahraničních pobytů během této doby, pracovní nebo jiné výdělečné činnosti a studiu v České republice a rodinném a společenském životě,
- doklad o absolvování zkoušky znalosti z českého jazyka, základní znalosti ústavního systému České republiky a základní orientace v kulturně-společenských, zeměpisných a historických realitách České republiky pro účely udělování státního občanství nebo doklady, které prokáží, že v minulosti absolvoval alespoň po dobu 3 školních let základní, střední nebo vysokou školu, na kterých byl vyučovacím jazykem český jazyk, nebo že jde o žadatele s tělesným nebo mentálním postižením, které mu znemožňuje osvojit si znalost českého jazyka nebo znalost ústavního systému České republiky a základní orientaci v kulturně-společenských,

zeměpisných a historických realit České republiky, nejedná-li se o žadatele mladšího 15 nebo staršího 65 let,

- doklady, které prokazují pobyt žadatele na území České republiky a jeho pobyty v zahraničí,
- potvrzení, která nejsou starší než 30 dnů, že žadatel nemá v evidenci daní u orgánů Finanční správy České republiky ani orgánů Celní správy České republiky evidován nedoplatek s výjimkou nedoplatku, u kterého je povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky.
- doklady prokazující zdroje žadatelových finančních prostředků sloužících k zajištění jeho životních potřeb v České republice, zejména
 - potvrzení o tom, že je příjemcem starobního, invalidního nebo jiného důchodu,
 - doklady, které prokazují příjmy manžela nebo partnera, pokud je na jeho příjmy žadatel odkázán,
 - doklady, že disponuje příjmy ze zahraničí,
- do doby nabytí účinnosti právní úpravy zřízení jednoho inkasního místa žadatel o udělení státního občanství České republiky připojí k žádosti rovněž potvrzení, že nemá nedoplatek na pojistném na sociální zabezpečení evidovaný u příslušného orgánu sociálního zabezpečení a nedoplatek na pojistném na veřejné zdravotní pojištění evidovaný u příslušné zdravotní pojišťovny.

Žadatel, který v České republice vykonává nebo vykonával závislou práci, k žádosti dále připojí:

- potvrzení o svém zaměstnání včetně informace o výši příjmu,
- pracovní smlouvy nebo potvrzení o zaměstnání, případně další podklady prokazující pracovní aktivity žadatele, kterým se v České republice v minulosti věnoval.

Žadatel, který studuje nebo v minulosti na území České republiky studoval, k žádosti dále připojí

- potvrzení o studiu,
- poslední školní vysvědčení nebo jiné doklady prokazující studium.

Doklady vystavené orgány cizího státu musí být opatřeny vyšším ověřením (superlegalizační doložkou nebo tzv. Apostillou), nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak, a úředně přeloženy do českého jazyka, jsou-li vystaveny v cizím jazyce (u dokladů vydaných orgány Slovenské republiky se překlad do českého jazyka nevyžaduje). Ministerstvo vnitra si může od žadatele vyžádat další doklady týkající se například jeho pracovní a podnikatelské činnosti (pracovní smlouvy, výpisy z obchodního rejstříku, živnostenské listy, daňová přiznání aj.), veřejného zdravotního pojištění a plnění povinností na úseku daní, odvodů, poplatků a sociálního zabezpečení.

Manželé mohou podat společnou žádost o udělení českého státního občanství.

Rodiče, popř. jeden z nich, mohou zahrnout do své žádosti o udělení českého státního občanství i dítě mladší 18 let.

Dítěti mladšímu 18 let lze udělit české státní občanství samostatně (lze pro něj podat samostatnou žádost) na základě žádosti zákonného zástupce. Postup je stejný jako u žádosti rodičů, ve které je již dítě zahrnuto.

Pokud je do žádosti zahrnuto dítě starší 15 let, resp. je podána samostatná žádost pro dítě starší 15 let, musí být k takové žádosti doložen souhlas dítěte.

Pokud žádost o udělení státního občanství České republiky podává jen jeden z rodičů dítěte, může do žádosti dítě zahrnout pouze se souhlasem druhého rodiče s jeho úředně ověřeným podpisem. Úředně ověřený podpis se nevyžaduje, jestliže druhý rodič vyjádří svůj souhlas a žádost podepíše před správním orgánem, u něhož je žádost podána. Souhlas druhého rodiče se nevyžaduje, pokud byl rodičovské odpovědnosti zbaven, výkon jeho rodičovské odpovědnosti byl v této oblasti omezen nebo pozastaven, není-li jeho pobyt, pokud žije mimo území České republiky, znám nebo zemřel.

Formuláře

Předepsaný tiskopis - "Dotazník k žádosti o udělení státního občanství České republiky", který žadatel obdrží a vyplňuje na úřadu příslušném k podání žádosti.

Poplatky a termíny

Poplatky

Za přijetí žádosti o udělení státního občanství České republiky se úřadu příslušnému k přijetí žádosti hradí správní poplatek ve výši 2 000 Kč v případě dospělého žadatele, v případě nezletilého žadatele a žadatele, který je azylantem se hradí správní poplatek ve výši 500 Kč.

Úřad může z důvodů hodných zvláštního zřetele poplatek snížit až na částku 500 Kč, v případě nezletilého dítěte a azylanta až na 100 Kč.

V případě, že žádosti o udělení státního občanství není po provedeném správním řízení vyhověno, správní poplatek za přijetí žádosti se nevrací.

Udělení státního občanství České republiky není zpoplatněno; to se však netýká žádostí, které byly podány před 2. 8. 2021.

Lhůty

Úřad příslušný k podání žádosti zašle žádost o udělení státního občanství České republiky do 30 dnů Ministerstvu vnitra, které o ní následně rozhodne ve lhůtě 180 dnů ode dne, kdy je mu žádost doručena.

Další informace

V případě kladného vyřízení žádosti je žadateli vydána "Listina o udělení státního občanství České republiky".

Státní občanství České republiky se nabývá dnem složení státoobčanského slibu (z důvodu hodných zvláštního zřetele může být složení tohoto slibu prominuto - v takovém případě se české státní občanství nabývá dnem, kdy rozhodnutí o prominutí státoobčanského slibu nabylo právní moci). Při složení státoobčanského slibu je žadateli předána "Listina o udělení státního občanství České republiky". Děti mladší 15 let státoobčanský slib neskládají.

Dítě nabývá státní občanství České republiky udělením dnem, kdy jeho zákonný zástupce převezme Listinu o udělení státního občanství České republiky pro dítě.

Státoobčanský slib se skládá veřejně a slavnostním způsobem před ředitelem krajského úřadu (v hlavním městě Praze před tajemníkem úřadu městské části Praha 1 až 22), nebo před jím pověřenou osobou. Státoobčanský slib lze v případě důvodů hodných zvláštního zřetele složit i v cizině před vedoucím zastupitelského úřadu nebo konzulárního úřadu České republiky, s výjimkou konzulárního úřadu vedeného honorárním konzulárním úředníkem nebo před jím pověřenou osobou.

Žadatel může složit státoobčanský slib nejpozději do 12 měsíců ode dne, kdy mu byla výzva ke složení státoobčanského slibu doručena. Pokud státoobčanský slib v této lhůtě nesloží, ministerstvo usnesením řízení zastaví a rozhodnutí o udělení státního občanství České republiky zruší.

Právní úprava

Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky

Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 433/2013 Sb., o prokazování znalosti českého jazyka a českých reálií pro účely udělování státního občanství České republiky

[Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů](#)

[Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů](#)

[Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů](#)

Opravné prostředky a sankce

Opravné prostředky

Nevyhoví-li Ministerstvo vnitřní záležitostí žádosti o udělení českého státního občanství, vydá ve věci zamítavé rozhodnutí. Proti rozhodnutí o nevyhovění žádosti o udělení občanství České republiky lze podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad (odvolání) ministři vnitřní prostřednictvím oddělení státního občanství a matrik Ministerstva vnitřní. Ministr vnitřní rozhodne o takto podaném rozkladu ve lhůtě 120 dnů ode dne podání rozkladu.

Žádosti o udělení státního občanství České republiky, které jsou zamítnuty z důvodu ohrožení bezpečnosti státu, jsou vyloučeny ze soudního přezkumu.

Ministerstvo vnitřní může přerušit správní řízení a stanovit lhůtu pro odstranění vad (např. z důvodu doplnění dokladů, které musí být obligatorně připojeny k žádosti, nebo jiných dokladů nezbytných k posouzení otázky, zda jsou splněny podmínky pro udělení českého státního občanství). Proti rozhodnutí Ministerstva vnitřní o přerušování správního řízení nelze podat rozklad (není opravný prostředek).

Sankce

Pokud žadatel o udělení státního občanství České republiky uvede nepravdivý nebo neúplný údaj o své bezúhonnosti v čestném prohlášení, jedná se o přestupek a lze mu uložit pokutu do 20 000 Kč.

Úmyslné uvedení nesprávných nebo neúplných údajů správnímu orgánu nebo jejich úmyslné zatajení nebo uvedení nepravdivého údaje, které by mohlo mít vliv na rozhodnutí o udělení státního občanství České republiky je také kvalifikováno jako přestupek a hrozí za něj pokuta do 50 000 Kč.

Kde získáte bližší informace

Další informace na žádost podají krajské úřady (v Praze úřady městských částí Praha 1 až 22 nebo Magistrát hlavního města Prahy) nebo Oddělení státního občanství a matrik odboru všeobecné správy Ministerstva vnitřní, Náměstí Hrdinů 3, 140 21, Praha 4, a to buď písemně na uvedené adrese, telefonicky na telefonním čísle 974 817 438 nebo i elektronickou poštou: obcanmat@mvcz.cz

Za správnost odpovídá:

- Ministerstvo vnitřní Odbor všeobecné správy oddělení státního občanství a matrik
Náměstí Hrdinů 3, 140 21 Praha 4
obcanmat@mvcz.cz
tel. 974 817 438 (informační linka oddělení státního občanství a matrik)
tel. 974 817 411 (sekretariát oddělení státního občanství a matrik)

Zdroj: <https://www.mvcz.cz/clanek/udeleni-statniho-obcanstvi-ceske-republiky.aspx>